

ת"פ 15089/09/14 - מדינת ישראל נגד עמרם נתנאל פרץ

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 15089-09-14 מדינת ישראל נ' פרץ

בפני
בעניין: כבוד השופטת בכירה יעל אבירם
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עמרם נתנאל פרץ

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד תומר נוח

גזר דין מנומק

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן - חמישה עשר אישומים. בכל האישומים יוחסה לנאשם עבירה שעניינה הונאה בכרטיס חיוב ובכולם - מלבד אחד - יוחסה לנאשם עבירה שעניינה ניסיון לקבל דבר במרמה (הנאשם זכה בהימור פעם אחת בלבד בסכום נמוך יחסית).

העבירות בוצעו מסוף שנת 2012 ועד מאי 2013, לפני למעלה משלוש שנים, בהיות הנאשם כבן 26.

2. העבירות בהן הורשע הנאשם הינן מזיקות במובנים שונים. אך, בכל מקרה, בהתאם לכלל האינדיבידואליזציה בענישה ועל פי ההוראות בעניין הבניית הענישה - מן הראוי למוד כל אירוע וכל נאשם בהתחשב בנסיבות המיוחדות במישורים שונים. נסיבות מעין אלה נקובות בחוק ובפסיקה.

בעניין הענישה הספציפית - החלטת בימ"ש מחוזי חיפה - ע"פ 675/05, אבוטבול נ' מדינת ישראל.

באותו מקרה הורשע הנאשם, בעל עבר פלילי, בעבירה שעניינה התפרצות לדירת מגורים וגניבת רכוש בשווי כ-29,000 ש"ח. לנוכח המלצת שירות המבחן והסיכוי לשיקום - הומר מאסר בפועל בן שנה שהוטל בבימ"ש שלום, במאסר של 6 חודשים בעבודת שירות. במסגרת החלטה זו - אזכורי הפסיקה בעניין כלל האינדיבידואליזציה בענישה.

בנוסף - רע"פ 5066/09 - ירון אוהיון - החלטת בימ"ש עליון מאפריל 2010, סעיף 10 לפסק הדין:

"ביסוד הענישה אינו עומד שיקול אחד ויחיד, אלא מכלול של שיקולים.

במלאכת הענישה בכל מקרה ומקרה חייב השופט למצוא את המשקל הראוי

שיש
עמוד 1

להעניק לכל אחד מהשיקולים הנזכרים, תוך שהוא מודע לכך כי לעיתים קרובות שיקול אחד בא על חשבונו של שיקול אחר. מכאן, שהעונש אשר מוטל בסופו של דבר על הנאשם, אינו אלא תוצאה 'משוקללת' - אם תרצה פשרה - של השיקולים השונים שיש להביאם בחשבון. מלאכת 'שקלול' זו אינה מלאכה מדעית, אך היא אף אינה מלאכה שרירותית. היא ענין שבשיקול דעת, הנעשה על הרקע הכללי והאינדיבידואלי..." (הדגשה שלי, י.א, להלן: "אוחיון").

בענין אוחיון, הורשע הנאשם בביצוע מספר גדול של עבירות רכוש מסוג פשע והונאות, שבוצעו עם אחרים, לאחר תכנון, בתחכום רב, תוך ביצוע עבירות חמורות נוספות. העבירות בוצעו כלפי קשישים, שחלקם נאלצו להגיע לבית המשפט ולמסור עדויות. ביהמ"ש העליון הפחית באופן משמעותי מעונש המאסר אשר נגזר על המערער בבית משפט שלום ואושר במחוזי, כך לאחר שקלול נסיבות ולנוכח תקווה לאופק שיקומי לאחר השחרור. לנאשם היה עבר פלילי מכביד וחריג במיוחד.

3. בענייננו - למרות ריבוי העבירות והתמשכותן על פני כשישה חודשים - כולן בוצעו במסגרת גל עברייני אחד - אליו נסחף הנאשם והסתחרר לתוכו. זאת בעיקר לנוכח התמכרותו להימורים. ניתן לראות בכל מסכת העבירות אירוע אחד - לנוכח סמיכות הזמנים ואופי העבירות, שהן למעשה זהות וכן בהתחשב ברקע המשותף לביצוען - ההתמכרות קשה.

העבירות הינן ברף חומרה נמוך יחסית, לא בוצעו ברמת תיחכום גבוהה וכמעט כולן, כאמור, ברמת הניסיון בלבד (מבלי להקל ראש). בנסיבות אלה - לא נגרם נזק כספי לקרובנות תמימים.

כפי שצויין, האירועים העבריינים החלו בסוף שנת 2012, בהיות הנאשם צעיר, כבן 26. הנאשם הודה מיד בביצוע העבירות, שיתף פעולה בחקירה, נטל אחריות מלאה והביע חרטה, שהתרשמתי בהחלט מכנותה.

אין לחובת הנאשם כל עבר פלילי או תיקים פתוחים אחרים.

4. הנאשם הופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר ואכן הוגשו מספר תסקירים. התסקירים מפרטים את נסיבות חייו של הנאשם ואת קשייו המיוחדים, שגרמו להתמכרותו. כיום מטופל הנאשם הן בשירות המבחן והן ביחידה להתמכרויות. בתהליך הטיפול היו, מטבע הדברים, גם מורדות, עד להתייצבותו של המסלול הטיפולי בחודשים האחרונים.

מן האמור עולה כי הנאשם עובר תהליך שיקומי מובנה ומקיף, במסגרת טיפול ייעודי. בעקבות הטיפול - חלה תפנית חיובית מהותית בחייו. בנסיבות אלה, שירות המבחן ממליץ על העמדת הנאשם במבחן טיפולי ועל חיובו בביצוע של"צ.

לעניות דעתי, המלצתה המנומקת של קצינת המבחן, להטלת פיקוח במסגרת מבחן טיפולי ייעודי, הינה סבירה ביותר וראויה בנסיבות העניין. גם המלצתה להטיל על הנאשם של"צ - להבדיל מעבודת שירות - על מנת שלא לגרום להוצאתו משני מקומות עבודה הינה הגיונית וראויה.

בנסיבות אלה, אני סבורה כי ראוי לאפשר לנאשם להמשיך במסלול הטיפול הייעודי במסגרת רשויות הטיפול. שכן, בכך יצא נשכר גם האינטרס הציבורי. ענישה מחמירה עלולה להסיג לאחור את כל המאמצים והמשאבים שהשקיעו הן הנאשם והן שירות המבחן והיחידה להתמכרויות. ענישה מעין זו תהא מנוגדת להיגיון הבריא, לרוח הפסיקה ולהוראות החוק.

במידה והנאשם יסטה באופן כלשהו מהנחיות שירות המבחן - יוחזר עניינו לביהמ"ש לדיון מחדש, כפי שנעשה במקרים אחרים.

5. אשר להבנייה - המיתחם והעונש הספציפי.

הערך החברתי המוגן ידוע ואין צורך להכביר במילים, כך גם כלל ההלימה.

בעבירות מסוג אלה הנדונות כאן, בנסיבות דומות - מינעד הענישה מתחיל מעונש מותנה, דרך מאסר, שניתן לרצותו בעבודת שירות, ועד למאסר שמישכו כשמונה חודשים. במקרים אחרים, בגין עבירות הונאה ומירמה שנסיבותיהן חמורות - הוטל גם מאסר בפועל ממושך יותר.

בענייננו, מתקיימות **נסיבות "מנמיכות מיתחם"**, שנסקרו בסעיפים הקודמים לגזר הדין, בעיקר בסעיף 3. בין היתר - אופי האירוע - המורכב מסיטואציות חזרתיות פשוטות יחסית, העובדה כי מרבית עבירות המירמה הן ברמת הניסיון בלבד, מבלי שנגרם נזק כספי, וכן - הרקע המיוחד לביצוע העבירות - שילוב של קשיים שהביאו את הנאשם להתמכר להימורים.

בענייננו, כאמור, מתקיימות נסיבות המאפשרות גם חריגה ממיתחם הולם - אפיק טיפולי ואופק שיקומי.

כפי שצוין - לנוכח הסמיכות היחסית במועדי ביצוע העבירות, היותן כמעט זהות ועל אותו רקע - אני רואה בהן אירוע אחד. בעניין זה - החלטות בימ"ש עליון - רע"פ 4760/14 קסלמן ואח', רע"פ 5643/14 אחמד עיסא וע"פ 6341/14 ניסים בין עישטי.

אך, אף אלמלא סברתי שהעבירות מהוות אירוע אחד - הייתי גוזרת עונש אחד כולל, אף זאת לנוכח האפיונים המשותפים, הרקע הזהה וסמיכות הזמנים (חפיפה עונשית).

מעבר לקיומם של רכיבים מנמיכי מיתחם כמפורט לעיל - מתקיימות **נסיבות ספציפיות** הקשורות בנאשם ובנסיבותיו האישיות, שיש בהן כדי לגרום להנמכת העונש בתוך המיתחם. הנאשם שהינו צעיר, נטל אחריות מיידית ומלאה והביע חרטה כנה. אין לחובתו הרשעות קודמות. למרות קשיים בחייו - אישיים, משפחתיים וכלכליים - עושה הנאשם מאמצים ניכרים להשתקם, בסיוע רשויות הטיפול. כפי

שצוין - במסגרת הליכי הטיפול והשיקום - מטופל הנאשם הן בשירות המבחן והן ביחידה ייעודית להתמכרויות.

הנאשם נשוי, אב לשני ילדים קטנים והוא המפרנס היחיד של משפחתו. הוצאתו ממעגל העבודה תגרום לפגיעה קשה ביותר במשפחתו ובילדיו הקטנים, התלויים בו.

תיקון 113 לחוק העונשין מדגיש את כוונת המחוקק לעניין הענקת מעמד מרכזי לאופק שיקומי.

בענייננו, כאמור, הפציע אופק כזה המתאים לנאשם ומשרת גם את האינטרס הציבורי.

6. לאחר ששקלתי מכלול השיקולים, האינטרסים והאיזונים הראויים - הצורך בהגנה על הציבור ועל הערך החברתי הרלבנטי - מיחד, ויתר הנסיבות - מאידך: הודאה מיידית, נטילת אחריות, חרטה, חלופ הזמן, גילו הצעיר יחסית של הנאשם, העדר תיקים פתוחים נוספים, העדר הרשעות, התהליך הטיפולי המשולב העולה יפה, בהתחשב בעובדה כי העבירות הינן ברף נמוך יחסית וברמת הניסיון, בהתחשב בקשיים המיוחדים בחייו של הנאשם בעת הרלבנטית והתמכרותו הקיצונית - שעמדו ברקע לביצוע גל העבירות, בהמלצת המנומקת של שירות המבחן ובסיכוי הממשי לשיקום, המותאם לצרכיו של הנאשם ולמצבו האישי והמשפחתי, גזרתי דינו של הנאשם כדלקמן:

א. אני מורה לנאשם לבצע של"צ בהיקף של 160 שעות, בעמותת צער בעלי חיים. שירות זה לתועלת הציבור יהווה מענה חינוכי וימנע הוצאתו של הנאשם ממעגל העבודה, המהווה רכיב חשוב בשיקומו ומזין את משפחתו הצעירה.

ב. מאסר על תנאי של 6 חודשים ואולם הנאשם לא ישא בעונש זה אלא אם יעבור תוך תקופה של שנתיים, עבירת מירמה ו/או עבירה שעניינה הונאה בכרטיס חיוב ויורשע עליה.

ג. אני מורה לנאשם להימצא בפיקוחו של שירות המבחן וזאת למשך 18 חודשים.

ד. חתימה על התחייבות בסך 4,000 ש"ח בערבות עצמית להימנע מלעבור על החיקוק לפיו הורשע הנאשם תוך שנתיים מהיום.

7. אשר לפסיקה בנושא חשיבותו של הליך טיפולי-שיקומי.

להלן תצויינה שמונה החלטות של בית משפט העליון, במסגרתן הוחלט על מבחנים טיפוליים, לאחר שנאשמים הורשעו בביצוע עבירות מופלגות בחומרתן - מתחומים שונים, זאת למרות

עברם הפלילי המכביד של הנאשמים.

* ע"פ 4158/05 - מדינת ישראל נ' פארג', הוחלט **בביהמ"ש העליון** לאשר מבחן טיפולי ל-18 חודשים שהוטל בבית משפט מחוזי תל אביב. הנאשם הורשע בעבירות התפרצות ובהחזקת 1,926 טבליות וכן 270 גרם קוקאין ואבקה המשמשת לערבוב הסם במשקל של 403 גרם.

מבחן הטיפול הוטל לנוכח המסלול הטיפולי והסיכוי לשיקום.

* ע"פ 8092/04 - ישראל חביב נ' מדינת ישראל. התקבל **בבימ"ש עליון** ערעורו של נאשם על עונש מאסר בן 40 חודשים וקנס בסך 30,000 ₪ שהוטלו עליו בבימ"ש מחוזי ירושלים. המערער הורשע בביצוע עבירות סחר בסם והחזקת סם שלא לשימוש עצמי. הסמים נמכרו לסוכן משטרתי. העיסקאות בוצעו במשקלים של 5 ק"ג קנבוס, 1 ק"ג קנבוס, 7.5 ק"ג קנבוס. כן סוכם עם הסוכן כי המערער ימכור לו 20 ק"ג קנבוס ואכן המערער החזיק בסם זה בכמות של 19.93 ק"ג נטו, בסמוך לנקודת המפגש עם הסוכן. כן צורפו לתיק העיקרי תיקים שעניינם החזקת סכין, זיוף ועבירה כלפי שוטרים.

לחובת המערער היה עבר פלילי כבד והוא ריצה מספר מאסרים (ביהמ"ש העליון ציין כי "המערער היה עד לעת האחרונה עבריין מועד רב מעללים"). למרות זאת בוטל עונש המאסר והוטל עליו של"צ בהיקף 600 שעות. בנוסף הוקטן סכום הקנס, והושת מבחן טיפולי למשך 18 חודשים. גם כאן הודגשה חשיבות השיקום ותרומו לאינטרס הציבורי.

* ע"פ 8087/03 מיכאל כהן נ' מדינת ישראל. הוחלט **בבימ"ש עליון** להטיל על מערער 600 שעות של"צ ומבחן, במקביל להארכת מאסר על תנאי שהיה תלוי נגדו - הנאשם הורשע בבימ"ש מחוזי תל אביב בעבירת שוד בצוותא, גניבות רכב, שבל"ר, הונאה, תקיפה לשם גניבה ועבירות נוספות. הופעל נגדו מאסר על תנאי ובסה"כ הוטלו עליו בבימ"ש מחוזי 6 שנות מאסר לריצוי בפועל.

לנוכח התהליך הטיפולי והפן השיקומי בוטל עונש המאסר כליל ועל המערער הוטל, כאמור, של"צ ומבחן וכן הוארך העונש המותנה שהיה תלוי נגדו. זאת למרות ריבוי העבירות, חומרתן ועברו הפלילי המכביד.

* במסגרת ע"פ 4041/06, אברהם אשורוב נ' מדינת ישראל, הוחלט **בביהמ"ש העליון** לבטל עונש מאסר שהוטל על נאשם בבימ"ש מחוזי באר שבע, שכלל הפעלת עונש מותנה. הנאשם הורשע בביצוע שוד. באותו מקרה שולב הנאשם בטיפול לנפגעי סמים ונטל חלק במפגשים פרטניים וקבוצתיים. למרות שנקבע כי המערער נמצא בתחילתה של דרך ארוכה שעלולה להיות רצופה במכשולים, קבע ביהמ"ש כי לא יהא זה נכון לשלוח את המערער לשאת בעונש מאסר, לנוכח האפשרות כי עדיין ניתן לבלום הידרדרות. בנסיבות אלה, הוארך עונש מותנה שהיה תלוי נגד הנאשם והוטל עליו מבחן וכן של"צ.

* בעניין חשיבות מתן משקל משמעותי להליך שיקום - אוחיון - **בימ"ש עליון**, בסיפא לסעיף 10 לפסק הדין, חוזר ביהמ"ש העליון על שלושת הנימוקים להעדפת מבחן טיפולי :

"ראשית, מבחינת האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור ובטחונו, שיקומו

של עבריו מועד תורם לקיומה של ציפייה כי לא יחזור לעולם הפשע. ציפייה זו

מקדמת את טובת הציבור ומתיישבת עם אינטרס חברתי רחב. שנית, מבחינת העבריו, השיקום המוצלח פותח בפניו אופקי-חיים חדשים, ולראשונה עולה תקוה כי יוכל לפנות לדרך חיים בונה, שבה יוכל להשתלב באורח חיים יציב וקונסטרוקטיבי. ושלישית, מבחינת שירותי השיקום והרווחה, חשוב לטעת את התודעה כי יש טעם ותוחלת בהשקעת משאבים חומריים ואנושיים בפעולות שיקום עבריינים, וכי מקום שפעולות אלה מניבות פרי, ישנה התחשבות בכך בתהליך הענישה וננקטים אמצעים המאפשרים ככל הניתן את הותרת תוצאות השיקום על כנן, בלא העמדתן בסכנה..."

בעניין אוחיון - הופחת באופן משמעותי עונש מאסר של 54 חודשים שהוטל בבימ"ש שלום ואושר בבימ"ש מחוזי. המערער הורשע בביצוע מספר עבירות שעניין התפרצויות לדירות קשישים וגניבות מתוכן (9 עבירות מסוג זה), הונאה בכרטיסי אשראי והחזקת סם שלא לשימוש עצמי. לחובת המערער עמד עברו הפלילי החריג בחומרתו ובהיקפו.

ביהמ"ש העליון הפחית מן העונש שנגזר עליו 18 חודשי מאסר, למרות חומרתן החריגה של העבירות כלפי הקשישים חסרי הישע ולמרות העובדה שכל עבירות ההתפרצויות היו מתוכננות, מתוככמות ובוצעו בחבורה. זאת מאחר וביהמ"ש סבר כי יש סיכוי לשיקומו של הנאשם, לאחר שחרורו.

* ע"פ 5291-12 - אבו האני נ' מ"י - **ביהמ"ש העליון** הטיל של"צ במקום מאסר בעבודת שירות, זאת לנוכח צפי שיקומו בעבירה שעניינה דרישת נכס באיומים.

* ע"פ 4944/15 - שרעבי נ' מ"י - **בימ"ש העליון** - המערערים הורשעו בפרשה עבריינית חמורה של גניבת קטנועים, פירוקם וזיופם. ביהמ"ש העליון החליט בעניינו של אחד המערערים - להמיר שמונה חודשי מאסר בפועל שהוטלו עליו בשישה חודשי מאסר, שניתן לרצותם בעבודת שירות. זאת, בין היתר, לנוכח המלצת שירות המבחן והצפי השיקומי.

* ע"פ 8690/15 - מ"י נ' פלוני - **בימ"ש עליון** - הוחלט לאשר פסק דינו של ביהמ"ש המחוזי, שהחליט שלא להרשיע נאשם לאחר שנקבע כי ביצע עבירה של מעשה סדום בילד. הנימוק המרכזי - מסלול טיפולי ואופק שיקומי.

אשר לענישה בעבירות מירמה.

במקרים שונים החליטו בתי המשפט שלא להרשיע נאשמים שביצעו עבירות מירמה חמורות. זאת לנוכח העדר עבר פלילי, מסלול טיפולי ואופק שיקומי ועל מנת שלא ייפגע עתידם האישי והתעסוקתי של הנאשמים.

החלטות מעין אלה יצאו הן מבית משפט מחוזיים והן מבית המשפט העליון. בענייננו - הנאשם לא עתר לסיום התיק ללא הרשעה, וטוב שכך, מאחר ולא עלה חשש של ממש לפגיעה בתעסוקתו.

* בענין כהן וימין - ע"פ 658/01 - תקדין עליון 2001 (3), 2049, הוחלט בביהמ"ש העליון (כב' השופט חשין) לבטל הרשעה של בימ"ש מחוזי חיפה ולהטיל על המערערים של"צ בלבד. זאת, בין היתר, לנוכח אורח חייהם הנורמטיבי של הנאשמים, גילאיהם הצעירים ועל מנת שלא ייפגע עתידם. העבירות שביצעו הנאשמים באותו מקרה היו חמורות - קשירת קשר לפשע וקבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות.

* במסגרת ע"פ 2051/02 - מדינת ישראל נ' בוראני סאפי, בימ"ש מחוזי חיפה, הוחלט לאשר החלטת בית משפט שלום, לפיה נדון נאשם לשל"צ ללא הרשעה לאחר שנקבע כי ביצע עבירות מירמה חמורות (ביום תאונות דרכים). אף זאת לנוכח אורח חייו הנורמטיבי של הנאשם ועל מנת שלא יפגע עתידו.

* בענין מ"י נ' אנטולי שמילוביץ - ע"פ 1039/06 מחוזי חיפה, הוחלט לאשר ביטול הרשעה של בימ"ש שלום ולהסתפק בהטלת של"צ. באותו ענין הורשע הנאשם בביצוע חמש עבירות מירמה בנסיבות מחמירות בהיקף כספי נכבד. לנוכח המלצת שירות המבחן הוחלט לבטל הרשעת הנאשם. זאת בעיקר בשל החשש לפגיעה בתעסוקתו, כנהג בחברת הסעות, הנזקק לעיתים להיכנס לנמל חיפה. ביהמ"ש התחשב, בין היתר, בכך שהנאשם מפרנס שלוש בנות ובעובדה כי אין לחובתו כל הרשעה קודמת.

* ת"פ 35782-06-10 - מ"י נ' יבגני פרסין - מחוזי חיפה - אושר פסק דין של בימ"ש שלום שלא להרשיע נאשם שביצע עבירות מירמה וזיוף בנסיבות מחמירות. כך לנוכח הסיכון לפגיעה בעתידו של הנאשם.

8. בנסיבות הענין - רכיבי גזר הדין שהוטלו כאן (סעיף 6 לגזר הדין) מאזנים באופן סביר בין האינטרסים. כך בעיקר לנוכח קיומו של אופק שיקומי.

לסיום, אני מוצאת לראוי לאזכר את החלטתו של ביהמ"ש המחוזי בחיפה, בענין סבח - עפ"ג 39953-11-13 - בנושא חשיבותו ויתרונותיו של המבחן הטיפולי:

"ככל שנגזר עונש הכולל רכיבי ענישה שאינם חורגים מאלו המפורטים בסעיף 1(1)(ב) לפקודת המבחן כי אז ניתן לשלב ענישה בהעמדת נאשם בפיקוחו של שירות המבחן. שילוב זה מאפשר לבית המשפט לבחון בצורה מתמשכת, וגם לאחר גזירת דינו של הנאשם, אם אכן אותם סיכויי שיקום המצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה מתממשים. היה ואותו סיכוי שנחזה בעת גזירת הדין אינו מתממש והנאשם חוזר לסורו, כי אז פתוחה הדרך בפני בית המשפט לחזור למתחם הענישה אותו קבע מלכתחילה ולגזור עונש ראוי שבבסיסו עקרון ההלימה. אין המדובר בגזר דין שעניינו בעונש מותנה לעניין ביצוע עבירה בעתיד אלא בגזר דין שכולו מותנה והתנאי הוא שסיכויי השיקום שראה בית המשפט לנגד עיניו מתממשים.

השימוש בצו המבחן הופך, בפועל, את גזר הדין לבלתי סופי כאשר הנאשם מכוון בהתנהגותו את סופיות הענישה. יממש ויגשים הנאשם את תכלית הוראת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין ויוכיח כי אין מדובר רק בסיכוי של ממש לשיקום אלא גם בשיקום בפועל, כי אז יהפוך גזר דינו לסופי. לא יעשה כן ויוכיח כי הסיכוי שנחזה בעת שנגזר דינו היה רק למראית עין, יוכל בית המשפט לחזור אל מתחם הענישה שקבע ולגזור על הנאשם עונש נוסף, כפי שיכול היה לעשות עת גזר את דינו לראשונה".

מוצגים - בעלים/חילוט/השמדה.

הודעה זכות הערעור.

מזכירות תשלח העתק גזר הדין לצדדים ולשירות מבחן למבוגרים.

ניתן היום, כ"ח תמוז תשע"ו, 03 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.